

از کارهای بیمارستان خورشید اصفهان

زیر نظر دکتر ابوتراب نفیسی

آنور پسهم سیفیلیسی قسمت نزولی قوس آئورت

نویسنده شرح حال

رحمه‌الله جواهری

دانشجوی سال چهارم آموزشگاه عالی بهداری

غ. ن چهل ساله زاندارم اهل اصفهان در تاریخ ۳۲/۷/۵ به بیمارستان خورشید مراجعه و بستری گردیده است.

شرح بیماری گفونی - بیمار از یک سال و نیم قبل مبتلا به کمر درد شدید شده و مدت چند روز این دردها وجود داشته سپس بر طرف میگرددیده و دو مرتبه تجدید میشده است تا اینکه در ۲۷ روز قبل از ورود به بیمارستان در ساعت یازده روزه نگام انجام وظیفه مبتلا به درد شدیدستون فقرات شده و از شدت دردکار خود را ترک گفته بستری میشود. این درد شدیدستون فقرات تا سه ساعت بعد از نیمه شب ادامه داشته و پس از آن تخفیف میابد. صبح هنگام برخاستن از جای خود نمیتواند خود را بلند کند تا اینکه بکمک دست بدیوار و باز حمّت بلند میگردد در این موقع حس مینماید که دوپای او با ختیارش نمیباشد. در موقع راه رفتن پا دارای پرش مخصوصی بوده و نگاه داشتن کفش برای بیمار مقدور نبوده است در این موقع اختلالات اسفنکتری موجود بود بطریقی که حس ادرار کردن وجود داشته ولی قدرت خارج شدن ادرار و مدفعه نداشته است با این کیفیت به بیمارستان امین مراجعه و پس از هشت روز بستری بودن مختصری اختلالات اسفنکتری بهبود میابد سپس به بیمارستان خورشید مراجعه و بستری میگردد.

سوابق شخصی - در ۲۵ سال قبل مبتلا به سیفیلیس شده جای زخم آن در نوک آلت مشهود است.

دستگاه هنگام ورود به دیگارستان

دستگاه تنفس - از موقع شروع بیماری مبتلا به سرفه‌های تک تک و خشک بوده خصوصاً آنکه در موقع خوابیدن به پشت برشدت سرفه‌ها افزوده می‌گردد این سرفه‌ها همراه با درد شدیدی در نواحی دندنه‌ها و پشت و خصوصاً ناحیه پستان چپ می‌باشد بطریقی که در موقع سرفه کردن بیمار مجبور است یکدست خود را در ناحیه چپ پستان و دست دیگر را در پشت در ناحیه ستون فقرات ظهری قرار دهد تا بتواند سرفه کند در امتحان فیزیکی ریتین، قفسه سینه طرف چپ در پشت کمی بر جسته‌تر و مختصری پهن تراز طرف راست می‌باشد. در دقیقه زیر استخوان پاروی طرف راست کمی سوبه‌ماتیه موجود در گوش دادن همین ناحیه سوبمات است. مورد موروزیکولی کمی تخفیف یافته است.

دستگاه گردش خون - نبض باحرارت ۳۶/۸ درجه ۸۰ قرعه در دقیقه نبضی است پرورد دودست متفاوت بطریقی که شدت پری نبض در طرف راست زیاد تراز طرف چپ می‌باشد.

فشار خون $\frac{145}{8}$ در دست چپ و $\frac{15}{9}$ در دست راست می‌باشد. نبض ران محسوس است.

ماتیته قلب رو بیان زیاد شده در قسم فوقانی استرنوم کمی رو بفضای بین دنده‌ای دوم طرف چپ امتداد دارد. حس شدن ضربان آئورت در پشت چنگک استرنوم - تشید صدای اول میترال و همچنین تشید صدای دوم تریکوسپید - وجود سوفل سیستولیک (۱) درجه ۱ و سوفل دیاستولیک در نیمه وسطی استرنوم اند کی متمایل بر است - وجود سوفل سیستولیک درجه یک در پشت محاذی ستون فقرات طرف چپ.

دستگاه گوارش: طبیعی است.

دستگاه لنفاوی: طبیعی است.

دستگاه ادراری: وجود اختلالات مختصر اسفنکتری.

دستگاه عصبی - در امتحان دستگاه عصبی دوازده زوج اعصاب سر تماماً سالم میباشد.

بی قوتی عضلانی موجود - اختلال در راه رفتن وجود دارد بدین طریق که اولاً بیمار بدون کمک نمیتواند راه برود. نانیا - در موقع راه رفتن مجبور است دستهای خود را بکمر خصوصاً ناحیه فقرات ظهری گرفته و آنها را محکم بفشارد تا بتواند چند قدمی برود. نالتا - در موقع راه رفتن پاهای خود را بجلو پرتاب نموده پاشنه های خود را بزمین میکوبد بویژه این پرش پا از ناحیه ران بپائین است و در این موقع اسپاسمی در پاهای بیمار موجود میباشد (پاراپلزی اسپاسمودیک) در موقع ایستادن بیمار تمایل بطرف چپ دارد.

اترفی در عضلات مشهود نیست. اختلالات اسفنجکتری که در اول کامل بود فعلاً مختصری موجود است.

اختلالات حسی رویشی وجود ندارد ولی در درستون فقرات ظهری و اعصاب بین دنده ای در حوالی چهارمین تا هشتمین دور سال موجود است.

رفلکسها - رفلکس شکم و کره ماستر (۱) منفی - رفلکس های روتول هر دو طرف شدید - بابینسکی (۲) در هر دو طرف موجود است. کلونوس روتول وجود ندارد. ترہ پیداسیون (۳) در پاهای محسوساً دیده میشود. رفلکس های دستها و رفلکس های چشم طبیعی است.

بحث نویسنده

نشانه های مثبت بیمار را بد و دسته میتوان تقسیم نمود. دسته اول نشانه های عصبی و دسته دوم نشانه های عروقی قلبی.

دسته اول - نشانه های عصبی - نکات بر جسته نشانه های مرضی در اعصاب بیمار را میتوان چنین خلاصه کرد.

ولا - پاراپلزی اسپاسمودیک هر راه با اختلال راه پیرامی - دال و اختلال تعادل.

نایماً - اختلالات اسفنکتری که در ابتدا، بصورت احتباس ادرار و مدفوع خود نمائی کرده سپس به شکل میل مکرر بدفع ادرار بدون وجود ادرار در آمده است.

ثالثاً - دردهای ریشه‌ای نواحی فقرات ظهری بین دوم و ششمین ظهری.

رابعاً - سلامت اعصاب جمجمه و هوش و حواس بیمسار و همچنین سلامت اعصاب نخاعی عنقی و پلکسوس برآکیمال نبودن بیحسی و اسکار (۱) در پشت.

خامساً - شروع تدریجی با دردهای کمربنده ناحیه سینه و پیشرفت ناتوانی پاها بتدریج با مطالعه نشانه‌های فوق عمل اکتسابی مسبب اختلال راه پیرامیدال و پاراپلزی اسپاسمودیک را باید از نظر بگذرانیم. این عمل بطور خلاصه و بترتیب ظهور علائم پس از شروع عارضه بقرار زیرند.

۱- ضایعات ضربه‌ای ستون فقرات مانند شکستگی و درفتگی و خونریزی داخل نخاعی (هماتومی‌یلی).

۲- ضایعات عروقی مانند آمبولی و ترمبوز و خونریزی.

۳- ضایعات عفونی.

۴- ضایعات فشاری.

۵- ضایعات استحاله.

دقت در شروع بیماری که تدریجی بوده سه نوع اول را رد میکند و فقط عوارض نتیجه فشار و ضایعات استحاله‌ای باید در نظر گرفته شود. از ضایعات استحاله‌ای نخاعی ضایعات سیستماتیزه و بیماریهای «دمی‌یلی نیزانت» (۲) و اسکلروروزه‌های پیچکدام نشانه‌های شیوه باین بیماری ندارد:

نبودن نیستاگموس (۳) و اختلالات تعادلی تیپ مخچه‌ای و نوریت عصب باصره اسکلروروز قطعه نبودن پارستزی (۴) و اختلال حس عمقی و انمی میلوزفونیکول (۵) نبودن اتروفی عضلانی واضح وجود دردهای ریشه اسکلروروز لاترال امیوتروفیک

۱- Escharre

۲- demyelinisantes

۳- nystagmus

۴- Paresthesie

۵- myelose funiculaire

وغیره را رد میکند. بنابراین تنها علمل فشاری نخاع ممکنست چنین عارضه را پدید آورند.

در جزء علمل فشاری ضایعات ضربه‌ای مانند دررفتگی - شکستگی - و هماتومی یلی (۱) با یک نگاه سطحی رد میشود. میماند ضایعات تیجه بیماری فقرات مانند سل ستون فقرات - سرطان ستون فقرات - توهرهای فقره و داخل و خارج نخاعی.

سل ستون فقرات با نبودن تب و ازدیاد سرعت سدیمانتسیون و نبودن قوز تا اندازه مردد است سرطان نازوی نیز بعلت نبودن سرطان در نقاط دیگر بدن رد میشود.

توهرهای داخل نخاعی هم بعلت وجود سندروم‌های درد ریشه و نبودن اختلال واضح حرارت و لمس بمنظار بعید می‌اید کیست استخوان و انوریسم آورت سرطان اوژنیه فقرات از ایمهاری بهائیست که بدون کمک رادیو گرافی تشخیص آنها غیرممکن خواهد بود.

قبل از اینکه بسراغ رادیو گرافی برویم درباره دسته دوم نشانه‌های بیمار نیز لازم است بحث کنیم و بینیم آیا میتوان نشانه‌های دسته اول و دوم را بهم مربوط دانست؟

دسته دوم نشانه‌های قلبی عروقی - این نشانه‌ها عبارتند از:

۱ - وجود ماتیته در نلت فوقاری استرنوم.

۲ - محسوس بودن ضربان آورت در پشت چنگل استرنوم.

۳ - فشار خون $\frac{145}{8}$ دردست چپ و $\frac{150}{9}$ دردست راست.

۴ - سوفل سیستولیک درجه یک و سوفل دیاستولیک درجه وسطی استرنوم اند کی متمایل برآست.

۵ - سوفل سیستولی درجه یک در پشت محادی ستون فقرات و در طرف چپ.

۶ - زیادشدن ماتیته طولی قلب تشدید صدای اول میترال.

استنباطی که از مطالعه نشانه‌های فوق می‌شود از اینقرار است.

اولاً - زیادشدن ماتیته طولی قلب با تشدید صدای اول میترال و فشار خون ^{۱۵} دلیل عظم قلب است.

نانیاً - وجود ماتیته در قسمت فوقانی استرنوم و محسوس بودن ضربان آورت در بالای استرنوم دلیل بر اتساع یا آنوریسم قوس آورت - سوفل سیستولیک درجه یک با سوفل دیاستولیک کانون آورت نیز ممکن است - ممکن است صعودی آورت و سوفل سیستولی درجه یک در پشت محتملاً دلیل اتساع قسمت نزولی قوس آورت ممکن است باشد سابقه سیفیلیس مسلم بیمار در ۲۵ سال قبل که جمای زخم اولیه آن نیز در روی آلت پا بر جا است و مشبت بودن شدید و اسرمان خون همه مؤید وجود اتساع سیفیلیسی آورت در بیمار است - جوان بودن نسبی و نبودن نشانه‌های تصلب شرائین فرض اتساع آورت اترووماتوز (۱) را رد می‌کند.

نشانه‌های آنوریسم قوس آورت از نظر کلینیکی در بیمار موجود نیست و اگر اتساع محجز باشد (که حتمی بنظر می‌آید) ممکن است بوجود اتساع تمام آورت یعنی اتساع منتشر آورت باشیم.

حال بینیم با در نظر گرفتن نشانه‌های دسته اول و دوم بیمار میتوانیم هر دو دسته عوارض را منسوب یک بیماری و یک علت بدانیم؟

سابقاً گفتیم که علت بیماری عصبی بیمار ممکن است سرطان اولیه یا کیست یا آنوریسم آورت باشد حال میتوانیم اضافه کنیم که تنها بیماری که ممکن است هم علائم عصبی و هم علائم قلبی عروقی بیمار را توجیه کند تومور آنوریسم آورت نزولی همراه با اتساع هنتر سیفیلیسی آورت خواهد بود.

در رادیو گرافی هائی که از وضع قدامی خلفی و متمايل از ستون فقرات و سینه بیمار آمد حدس ما بیقین تبدیل شد زیرا در وضع نیم رخ جسم فقرات ظهری از چهارم تاششم خورده شده.

بنابراین تشخیص بیمار ما چنین خواهد بود:

سندرم فشار به قسمت وسطی نخاع ظاهری در مجازی فقره چهارم تا ششم در نتیجه انوریسم سینوفیلیتیکی قسمت ازولی قوس آئورت همراه با اتساع هنتر آئورت و عظم قلب چپ.

سیر بیماری - تا روزی که بیمار در بیمارستان بستری بود روز بروز ناتوانی پاهای بیشتر و مخصوصاً درد های پهلو و سینه او فوق العاده طاقت فرسا و جز تزریق مرفین بهبیج وسیله تسکین نمی یافتد و این او اخرا مستلزم تزریق روزانه ۳ تا ۴ ساعتی گرم مرفین بود. این حملات درد با عرق مفرط سر و صورت توأم بود و نشانه های تجامد ریه نیز بدان مزید گشت و چون پرستاری بیمار فوق العاده مشکل شده وهم خود بیمار خسته شده بود بمیل خویش بمنزل روانه شد.